

Klucz odpowiedzi – Matura z Nowinami 2020.

Nr zadania	Proponowana odpowiedź	Liczba punktów
1.	<p>I Rozstrzygnięcie – tak. Uzasadnienie – wszystkie źródła wskazują na położenie pierwszych cywilizacji w dolinach wielkich rzek (źródła a) i c) –Eufkrat, źródło b) – Nil). Rozwój rolnictwa był zależny od istnienia, wylewów tych rzek oraz od prac melioracyjnych prowadzonych przez mieszkających tam rolników. (Jest to przykładowa odpowiedź).</p> <p>II Nazwa – Żyzny Półksiężyc.</p>	<p>1 pkt za prawidłowe rozstrzygnięcie i uzasadnienie</p> <p>1 pkt za podanie prawidłowej nazwy</p>
2.	F,P,F,P	1 pkt za całość prawidłowej odpowiedzi
3.	<p>I. pryncypat</p> <p>II. Oktawian (August), 27r.pne</p>	<p>1 pkt</p> <p>1 pkt za całość odpowiedzi</p>
4.	Nazwa – minuskuła karolińska. Uzasadnienie – uproszczenie pisma, które stało się bardziej czytelne, stała się prototypem współcześnie stosowanych krojów pism w tekstach ciągłych. (Proponowana odpowiedź)	1 pkt
5.	<p>I. Postacie – Bolesław Chrobry, Mieszko II. Data – 1025 rok.</p> <p>II Koronacja królewska potwierdzała suwerenność i siłę państwa, podnosiła rangę i znaczenie koronowanego władcy wobec władców innych państw i wobec poddanych. (Przykład odpowiedzi).</p>	<p>1 pkt</p> <p>1 pkt</p>
6.	<p>I. Dokument a) – Dictatus papae, papież Grzegorz VII</p> <p>Dokument b) – Konkordat wormacki, papież Kalikst II</p> <p>II. Rozstrzygnięcie – nie. Uzasadnienie – dokument a) prezentuje koncepcję zwierzchniej władzy papieża nad cesarzem, łącznie z prawem do obdarzania i pozbawiania władzy cesarskiej przez papieża. Dokument b) jest wynikiem porozumienia cesarstwa i papieża, rozdziela zakres ich władzy. (Proponowana odpowiedź)</p>	<p>1 pkt</p> <p>1 pkt</p>

	Proponowana odpowiedź:	
7.	Rozstrzygnięcie –nie. Uzasadnienie – źródło a) mówi o konsekwencjach wojny 13-letniej, a bitwa pod Grunwaldem (źródło b), została stoczona w czasie Wielkiej Wojny z Zakonem w 1410 roku.	1 pkt
8.	Rozstrzygnięcie – nie. Uzasadnienie – źródło a) (tekst) to fragment unii z Krewy, a mapa ze źródła b) przedstawia Rzeczpospolitą Obojga Narodów, która powstała w wyniku unii lubelskiej.	1 pkt
9.	F,P,P,P	1 pkt
10.	I Europa w czasie wojny trzydziestoletniej 1618-1648. II Traktat westfalski, 1648 rok. Osłabienie autorytetu władzy cesarskiej, fiasko planów Habsburgów walki z niemieckim protestantyzmem, skupienie się na umacnianiu władzy w Austrii, Czechach i na Węgrzech. (Przykładowa odpowiedź).	1 pkt 1 pkt
11.	I. sarmatyzm II. Rozstrzygnięcie – nie. Uzasadnienie – cechami sarmatyzmu było przywiązanie do tradycji, obrona „złotej wolności” szlacheckiej, ksenofobia, spadek poziomu wykształcenia. Te cechy powodowały niechęć do wszelkich reform wzmacniających i usprawniających państwo. (Przykładowa odpowiedź).	1 pkt 1 pkt
12.	I. Tekst a) – Prusy Tekst b) – Austria Tekst c) – Rosja II. Józefinizm	1 pkt 1 pkt
13.	Liberum veto 1652, (Władysław) Sycyliński	1 pkt
14.	Rozstrzygnięcie nie. Uzasadnienie – tekst a) to fragment ustaleń sejmu niemieckiego (panowanie Augusta II Sasa), tekst b) to ustawa	1 pkt

	o miastach królewskich, uchwalona przez Sejm Wielki.	
15.	Rozstrzygnięcie – nie. Uzasadnienie – Tekst ze źródła a) prezentuje poglądy oświeceniowe, a kamienice prezentowane w źródle b) są zbudowane w stylu renesansowym.	1 pkt
16.	Rozstrzygnięcie – wcześniej powstał tekst ze źródła a). Uzasadnienie – źródło a) jest fragmentem broszury, która powstała przed wybuchem Wielkiej Rewolucji Francuskiej, a źródło b) powstało w czasach rządów cesarza Napoleona Bonaparte, jest więc chronologicznie późniejsze.	1 pkt
17.	I Nazwy koncepcji – Małe Niemcy (zjednoczone bez Austrii, wokół Prus), Wielkie Niemcy (zjednoczone z Austrią). II Rozstrzygnięcie – nie. Uzasadnienie – Parlament Frankfurcki podjął próbę oddolnego zjednoczenia Niemiec, przedstawiciele społeczeństwa ofiarowali koronę królowi pruskiemu. Tekst ze źródła b) prezentuje odgórną drogę jednoczenia – „krwią i żelazem”.	1 pkt 1 pkt
18.	I a – e, b – d, c – f II Orzeł – Polska, Pogoń – Litwa, Archanioł - Ruś	1 pkt 1 pkt
19.	Rozstrzygnięcie – zabór pruski. Wyjaśnienie – dane przedstawione w źródle a) wskazują na najszybszy wzrost produkcji pszenicy i ziemniaków w zaborze pruskim. W tym zaborze najwcześniej przystąpiono do realizacji uwłaszczenia chłopów, z czego skorzystały najbogatsze gospodarstwa chłopskie, oraz sami chłopcy wprowadzali unowocześnienia w produkcji rolnej, organizując się w kółka i wzajemnie wspomagając. (Proponowana odpowiedź).	1 pkt
20.	Źródło a) – secesja Źródło b) – neogotyck Źródło c) – funkcjonalizm	1 pkt
21.	Rozstrzygnięcie – gospodarka polska miała charakter rolniczo – przemysłowy. Uzasadnienie – wg danych przez cały okres międzywojenny w polskim społeczeństwie przeważali chłopcy, stanowiący około połowy społeczeństwa (od 53,2 do 50%). Kolejna pod względem liczebności grupa – robotnicy – wykazuje tendencję rosnącą, ale do 1938 roku jest to wzrost niewielki (od 27,6 do 30,2%). W porównaniu do liczby chłopów liczba robotników jest wyraźnie mniejsza. Te dane świadczą o	1 pkt

	przewadze rolnictwa w gospodarce polskiej tego okresu. (Proponowana odpowiedź).	
22.	I d) II Rysunek ukazuje całkowite podporządkowanie posłów Piłsudskiemu. Skład sejmu to osoby całkowicie podległe Marszałkowi, często jego dawni towarzysze wojskowi (w ławach sejmowych zasiadają jedynie umundurowani żołnierze oddający honory Piłsudskiemu i gotowi do wypełnienia jego rozkazów).- Przykładowa odpowiedź.	1 pkt 1 pkt
23.	I Plan Marshalla (Program Odbudowy Europy), 1947 r. Karykatura negatywnie ukazuje skutki przystąpienia do Planu Marshalla. Państwa Europy Zachodniej, które z tego planu skorzystały, są podporządkowane USA i wykorzystywane przez to państwo (postacie osób, grzejących się w słońcu z symbolem dolara, wycieńczone tym słońcem). Kraje bloku wschodniego (postacie siedzące pod parasolem) są chronione przez ten parasol (ZSRR) od wpływów amerykańskich. Na ubraniach postaci są umieszczone symbole państw, które te postacie reprezentują. (Przykładowa odpowiedź).	1 pkt 1 pkt
24.	I. a) 1956, b) 1968, c)1970, d)1976 II. P,F,F,F	1 pkt 1 pkt
25.	I. 4 czerwca 1989 rok II. Prezydent – Wojciech Jaruzelski Premier – Tadeusz Mazowiecki	1 pkt 1 pkt

Zadanie 26. (12 pkt).

Kryteria oceniania wypracowania.

Temat 1.

Poziom IV (9-12) pkt	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty; • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji; • ustosunkował się do tematu i w pełni scharakteryzował dorobek kultury minojskiej i mykeńskiej, podając ich przykłady; • sformułował trafne wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania; • trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy;
Poziom III (6 – 8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii; • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. wpływ cywilizacji minojskiej i mykeńskiej na rozwój kultury, kontakty z innymi cywilizacjami starożytnymi); • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym; • ustosunkował się do tematu i w większości scharakteryzował dorobek kultury minojskiej i mykeńskiej). • w większości wykorzystał załączony materiał źródłowy;
Poziom II (3 – 5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu; • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii; • podjął próbę charakterystyki dorobku kultury minojskiej i mykeńskiej; • podjął próbę ustosunkowania się do tematu. • podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy;
Poziom I (1 – 2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi (np. kilka osiągnięć kultury minojskiej i mykeńskiej); • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni. • nieudolnie wykorzystał źródła.

Temat 2.

Poziom IV (12 – 9 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty; • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji; • ustosunkował się do polecenia zawartego w temacie i w pełni scharakteryzował dorobek panowania Bolesławów Chrobrego, Śmiałego i Krzywoustego, zarówno w aspekcie sytuacji Polski, jak i polityki europejskiej); • sformułował trafne wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6 – 8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii;

	<ul style="list-style-type: none"> • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. wpływ działań Bolesławów na pozycję Polski w Europie i jej sytuację wewnętrzną); • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym; • ustosunkował się do polecenia zawartego w temacie i w większości scharakteryzował dorobek trzech polskich Piastów).
Poziom II (3 – 5 pkt)	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu; • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii; • podjął próbę charakterystyki dorobku rządów trzech Bolesławów; • podjął próbę oceny.
Poziom I (1 – 2 pkt)	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi; • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 3.

Poziom IV (12 – 9 pkt)	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty; • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji; • ustosunkował się do polecenia zawartego w temacie i w pełni scharakteryzował sytuację wewnętrzną Rzeczypospolitej w XVII wieku, uwzględniając wszystkie jej płaszczyzny (polityka, gospodarka, kultura) i dostrzegając jej aspekt międzynarodowy; • problem przedstawił w ujęciu dynamicznym; • sformułował trafne wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6 – 8 pkt)	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii; • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe; • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym; • ustosunkował się do polecenia zawartego w temacie i w większości scharakteryzował sytuację wewnętrzną Rzeczypospolitej w różnych jej aspektach.
Poziom II (3 – 5 pkt)	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu; • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii; • podjął próbę charakterystyki sytuacji wewnętrznej Rzeczypospolitej; • podjął próbę ustosunkowania się do polecenia zawartego w temacie.
Poziom I (1 – 2 pkt)	<p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi; • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 4.

Poziom IV (12 – 9 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty; • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji; • w pełni scharakteryzował rozwój USA w XIX wieku, dostrzegając różne płaszczyzny tego rozwoju i uwzględniając szersze tło międzynarodowe); • sformułował trafne wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania; • trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy
Poziom III (6 – 8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii; • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe; • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym; • w większości scharakteryzował rozwój USA w XIX wieku, uwzględniając różne aspekty oraz międzynarodową rolę tego państwa; • w większości wykorzystał załączony materiał źródłowy.
Poziom II (3 – 5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu; • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii; • podjął próbę charakterystyki USA w XIX wieku; • podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy
Poziom I (1 – 2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi; • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni; • nieudolnie wykorzystał źródła.

Temat 5.

Poziom IV (12 – 9 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty; • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji; • ustosunkował się do tezy zawartej w temacie i w pełni scharakteryzował dzieje PRL z uwzględnieniem sytuacji międzynarodowej, w ujęciu dynamicznym i z podaniem odpowiednich przykładów; • sformułował trafne wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6 – 8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii; • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo- skutkowe; • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym; • ustosunkował się do tezy zawartej w temacie i w większości scharakteryzował dzieje PRL.
Poziom II (3 – 5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu; • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii; • podjął próbę charakterystyki dziejów PRL;

	<ul style="list-style-type: none"> • podjął próbę ustosunkowania się do tezy zawartej w temacie.
Poziom I (1 – 2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi; • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.